ج ١٨ سُورَةُ المُؤْمِنُون (مَكيّة)

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ به ڕاستی ئەو بڕوادارانە سەرکەوتوو سەرفراز بوون... ٱلَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ
خَـٰشِعُونَ ﴿٢﴾ ئەوانەش ئەوانەن کە لە نوێژەکانیاندا ملکەچ و دڵ ئارام و دڵ دامەزراون و دڵیان لای خوایە...
وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾ ئەوانەش کە لە گوفتاری بێ سوودو کرداری نابەجێ و بێ هوودە دووره
پەرێزن... وَٱلَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوٰةِ فَـٰعِلُونَ ﴿٤﴾ هەروەها ئەوانەش کە زەکاتی ماڵیان دەردەکەن... وَٱلَّذِينَ هُمْ
لِفُرُوجِهِمْ حَـٰفِظُونَ ﴿٥﴾ ئەوانەش کە پارێزەری داوێنی خۆیانن... إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَـٰنُهُمْ
فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ جگە لەگەڵ هاوسەران و کەنیزەکەکانیاندا نەبێت، کە ئەوە جێگەی لۆمەو سەر
زەنشت نیە، (لە باروودۆخی نائاساییدا بەهۆی جەنگەوە ئافرەتانی موسڵمان دەکەونە دەست دوژمنان و
دەستدرێژی بێ سنوور دەکرێتە سەریان، دوور نیە ئافرەتانی دوژمن نەکەوێتە دەست ئیمانداران، ئەو کاتە تەنها
یەك کەس دەبێتە هاوسەریو، بە ڕێزەوە ڕەفتاری لەگەڵ دەکات). فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْعَادُونَ ﴿٧﴾ جا ئەوەی جگە لەو سنوورە دیاری کراوە، ڕێگەو ڕێبازی تر بگرێتەبەر، ئەو جۆرە کەسانە بە
یاخی و لە سنوور دەرچوو دەژمێردرێن. وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَـٰنَـٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٨﴾ هەروەها ئەوانەی کە
چاودێری ئەمانەت و پەیمانەکانیان دەکەن (خیانەت و فێڵ ناکەن).وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾
ئەوانەش کە پابەندی نوێژەکانن و لە کاتی خۆیدا بە ڕێکو پێکی ئەنجامی دەدەن و دەیپارێزن. أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿١٠﴾ ئا ئەوانە میراتگران و خاوەنانی بەهەشتن. ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿١١﴾ ئەوانە
دەبنە خاوەنی بەهەشتی فیردەوس (کە بەرزترین و بە نرخترین بەهەشتە) و بۆ هەمیشە ژیانی نەبڕاوەی تیادا
دەبەنە سەر (لەو پەڕی لاوێتی و تەندروستی ئاسوودەییدا). وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ مِن سُلَـٰلَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾
سوێند بە خوا بە ڕاستی ئێمە ئادەمیزادمان لە ئاوێتەیەکی پێکهاتوو لە قوڕ بەدیهێناوە. ثُمَّ جَعَلْنَـٰهُ نُطْفَةً فِي
قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ لەوەو دوا لە جێگەیەکی پارێزراوو لە باردا (کە منداڵانی دایکە) لە شێوەی نوتفەیەکی زۆر
بچووکدا دامان مەزراندووە. ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا ٱلْمُضْغَةَ عِظَـٰمًا

فَكَسَوۡنَا ٱلۡعِظَٰمَ لَحۡمٗا ثُمَّ أَنشَأۡنَٰهُ خَلۡقًا ءَاخَرَۚ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحۡسَنُ ٱلۡخَٰلِقِينَ ﴿١٤﴾ لەوەو دوا نوتفەکەمان
کردووە بە خۆ هەڵواسەرێك (سەرە مێکوتەیەك) پاشان خۆهەڵواسەرەکەمان کردووە بە گۆشتپارەیەك، ئینجا
)شێوازی) گۆشتپارەکەمان بە پەیکەری ئێسك گۆڕیوەو بە گۆشت پەیکەری ئێسکەکەمان داپۆشیوە، ئەوسالە
شێوەیەکی تردا دەرمان هێناوە (کە شێوەی ئادەمیزادێکی ڕێکو پێکە و ڕۆحی پێ بەخشراوە)، بە ڕاستی خوای
مەزن بەرزو پیرۆزو موبارەکەو چاکترین بەدیهێنەرو چاکترین دروستکارە. ثُمَّ إِنَّكُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾
بێگومان سەرەنجام ئێوە هەر دەبێت بمرن (لە تویێی خاکدا دەبێت مەنزڵ بگرن). ثُمَّ إِنَّكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ
تُبۡعَثُونَ ﴿١٦﴾ پاشان دەبێت لە ڕۆژی قیامەتدا زیندوو بکرێنەوە (بۆ پاداشت و لێپرسینەوە). وَلَقَدۡ خَلَقۡنَا
فَوۡقَكُمۡ سَبۡعَ طَرَآئِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلۡخَلۡقِ غَٰفِلِينَ ﴿١٧﴾ سوێند بە خوا بە ڕاستی ئێمە لە ڕاسەرتانەوە حەوت
چین ئاسمانمان دروستکردووەو ئێمە هەرگیز لە دروست کراوان غافڵ و بێ ئاگا نین (هیچ شتێکمان لێ بزر
نابێت و هیچ شتێك پشتگوێ ناخەین). وَأَنزَلۡنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءَۢ بِقَدَرٖ فَأَسۡكَنَّٰهُ فِي ٱلۡأَرۡضِۖ وَإِنَّا عَلَىٰ
ذَهَابِۭ بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ﴿١٨﴾ هە ر ئێمە لە ئاسمانەوە بە ئەندازەو نەخشەیەکی دیاریکراو بارانمان باراندووەو ئینجا لە
ناخی زەویدا جێگیرمان کردووە، بێگومان ئێمە بە جۆرەها شێوە دەتوانین ئەو ئاوە لە ناو بەرین و ئەو سەرچاوانە
وشك بکەین. فَأَنشَأۡنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ وَأَعۡنَٰبٖ لَّكُمۡ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٞ وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ
﴿١٩﴾ ئێمە بە هۆی ئەو ئاوەوە چەندەها باخ و باخاتی خورماو ڕەزمان بەدی هێناوە بۆتان، (لەو باخ و باخچانەدا)
میوەهاتی جۆراو جۆری زۆرو زەبەندمان بۆبەدیهێناون، لە هە ندێکیان دەخۆن. وَشَجَرَةٗ تَخۡرُجُ مِن طُورِ
سَيۡنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهۡنِ وَصِبۡغٖ لِّلۡأٓكِلِينَ ﴿٢٠﴾ درەختێکمان بۆ ڕواندوون کە لە کێوی طور لە بیابانی سینا سەوز
دەبێت کە ڕۆن و چەوری لێ دەردەهێنرێت و ئامادەیە بۆ کەسانێك کە دەیخۆن (مەبەست درەختی زەیتونە کە
هەمیشە سەوزەو تەمەن درێژەو بێ ئەرکەو کالیسیۆم و ئاسن و فۆسفۆڕو ڤیتامینی جۆراو جۆرو پڕۆتینی
تێدایە، گەلێك داوو دەرمانیشی لێ دەردەهێنرێت). وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ نُّسۡقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهَا
وَلَكُمۡ فِيهَا مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٞ وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ ﴿٢١﴾ بە ڕاستی لە بەدیهاتنی ماڵاتیشدا جێگەی سەرنج و پەندە
بۆتان کە ورد ببنەوەو بەدیهێنەری جوانکار بناسن جا لەوەی کە لە سکیاندا بەدی دێت (مەبەست شیرە)
دەرخوارتان دەدەین و چەندەها کەڵکی زۆری تری هەیە بۆتان (لە پێستیان، لە خوری و موویان... هتد)
هەروەها لێشیان دەخۆن)گۆشت و جگەرو سەرو پێیان بەجۆرەها شێوە ئامادە دەکەن و خواردنی خۆشیان
لێ دروست دەکەن). وَعَلَيۡهَا وَعَلَى ٱلۡفُلۡكِ تُحۡمَلُونَ ﴿٢٢﴾ لەسەر پشتی هەندێك لەو گیاندارانەش هەڵدەگیرێن

و لەسەر کەشتیەکانیش (دەگوێزرێنەوە لە شوێنێکەوە بۆ شوێنێکی تر لەگەڵ کەل و پەل و پێداویستیەکانتاندا).
وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوۡمِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥٓۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ سوێند
بێت بێگومان ئێمە نوح پێغەمبەرمان ڕەوانە کرد بۆ سەر قەومەکەی، جا پێی وتن: ئەی قەوم و گەلم هەر خوا
بپەرستن، چونکە هیچ خوایەکی ترتان نیە جگە لەو، ئایا خۆتان لە خەشم و قینی ناپارێزن؟! فَقَالَ ٱلۡمَلَؤُاْ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوۡمِهِۦ مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡ يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيۡكُمۡ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ
مَلَٰٓئِكَةٗ مَّا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِيٓ ءَابَآئِنَا ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ جا ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون لە دەستەی دەسەڵاتداری
قەومەکەی وتیان: (گوێی بۆ مەگرن)ئەم پیاوە هەر کەسێکی وەك ئێوەیە، زیاتر نیە، دەیەوێت خۆی بکاتە
گەورەتان!! ئەگەر خوا بیویستایە پێغەمبەرێك بنێرێت. ئەوە فریشتەی دادەبەزاند، ئێمە ئەم هەواڵەمان لە باوو
باپیرانی پێشووەوە نەبیستووە. إِنۡ هُوَ إِلَّا رَجُلُۢ بِهِۦ جِنَّةٞ فَتَرَبَّصُواْ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٖ ﴿٢٥﴾ ئەمە جگە لەوەی کە
پیاوێکە شێتی سەری لێداوە، هیچی تر نی یە، کەواتە تا ماوەیەك مۆڵەتی بدەن و وازی لێ بهێنن، (یان کۆڵ
دەدات، یان دەمرێت!!). قَالَ رَبِّ ٱنصُرۡنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ ئەوسا نوح وتی: پەروەردگارا، سەرکەوتنم پێ
ببەخشە چونکە بڕوایان پێ نەکردم. فَأَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡهِ أَنِ ٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ بِأَعۡيُنِنَا وَوَحۡيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمۡرُنَا وَفَارَ
ٱلتَّنُّورُ فَٱسۡلُكۡ فِيهَا مِن كُلّٖ زَوۡجَيۡنِ ٱثۡنَيۡنِ وَأَهۡلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيۡهِ ٱلۡقَوۡلُ مِنۡهُمۡۖ وَلَا تُخَٰطِبۡنِي فِي
ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِنَّهُم مُّغۡرَقُونَ ﴿٢٧﴾ ئینجا ئێمەش ئەگادارمان کرد کە کەشتیەکە دروست بکە لە ژێر چاودێری و
نیگای ئێمەدا، جا هەر کاتێك فەرمانی ئێمە دەرچوو، تەنوورەکە فوارەی کردو ئاوی لێ دەرهات، ئەوە لە هەموو
جۆرێك جووتێك سوار بکە، هەروەها خاوو خێزانت جگە لەوانەی کە پێشتر بڕیاری غەرق بوونیان لەسەر
دراوە، جا دەربارەی ئەوانەی کە ستەمیان کردو (باوەڕیان نەهێنا) لێم مەپاڕێرەوە، چونکە بە ڕاستی ئەوانە
هەموو نوقم کراون (لە زریانەکەدا). فَإِذَا ٱسۡتَوَيۡتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلۡفُلۡكِ فَقُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي نَجَّىٰنَا
مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾ جا کاتێك خۆت و ئەوانەی هاوڕێ و یاوەرتن لەسەر کەشتیەکە سوار بوون (ئەی
نوح تۆ) ئەوە بڵێ: سوپاس و ستایش بۆ ئەو خوایەی کە ڕزگاری کردین لە دەست قەومی ستەمکار. وَقُل
رَّبِّ أَنزِلۡنِي مُنزَلٗا مُّبَارَكٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ هەروەها بڵێ: پەروەردگارا لە شوێنێکی موبارەك و پیرۆز
دامبەزێنە. چونکە تۆ چاکترین زاتێکی بۆ ئەوەی لە شوێنی موبارەك و پیرۆزدا دامانبەزێنیت (ئیتر کەشتیەکە
لەسەر کێوی جودی لە کوردستانی باکور لەنگەری گرت). إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ وَإِن كُنَّا لَمُبۡتَلِينَ ﴿٣٠﴾
بەڕاستی ئا لەو بەسەرهاتەدا چەندەها نیشانەو بەڵگەی ئاشکرا هەیە، بێگومان ئێمە (بە جۆرەها شێوەو لە

هەموو سەردەمێکدا) خەڵکی تاقی دەکەینەوە. ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قَرۡنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ لەوەودوا لە دوای
ئەوان قەوم و نەوەیەکی ترمان بەدیهێنا. فَأَرۡسَلۡنَا فِيهِمۡ رَسُولًا مِّنۡهُمۡ أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ
غَيۡرُهُۥٓۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ ئینجا پێغەمبەرێکمان هەر لە خۆیان بۆ ڕەوانە کردن، (پێی وتن) :تەنها خوا بپەرستن،
جگە لەو زاتە خوایەکی ترتان نیە، جا ئەوە لێی ناترسن؟ ئەوە خۆتان لە خەشم و قینی ناپارێزن؟! وَقَالَ ٱلۡمَلَأُ
مِن قَوۡمِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِلِقَآءِ ٱلۡأٓخِرَةِ وَأَتۡرَفۡنَٰهُمۡ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ
يَأۡكُلُ مِمَّا تَأۡكُلُونَ مِنۡهُ وَيَشۡرَبُ مِمَّا تَشۡرَبُونَ ﴿٣٣﴾ ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون لە دەستەی دەسەڵاتداری
قەومەکەی و بڕوایان بە پێشهاتی قیامەت و زیندوو بوونەوەو لێپرسینەوە نەبوو و لە ژیانی دنیادا لە نازو نیعمەتی
زۆر بەهرەوەرمان کردبوون وتیان، ئەم پێغەمبەرە تەنها بەشەرێکە وەك ئێوە، لەو شتانە دەخوات کە ئێوە لێی
دەخۆن و لەو شتانە دەخواتەوە کە ئێوە لێی دەخۆنەوە. وَلَئِنۡ أَطَعۡتُم بَشَرًا مِّثۡلَكُمۡ إِنَّكُمۡ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ
﴿٣٤﴾ جا ئەگەر ملکەچ و فەرمانبەرداری بەشەرێکی وەکو خۆتان بن، ئەوە بە ڕاستی ئیتر ئێوە خەسارەتمەندو
زەرەرمەندن!! أَيَعِدُكُمۡ أَنَّكُمۡ إِذَا مِتُّمۡ وَكُنتُمۡ تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم مُّخۡرَجُونَ ﴿٣٥﴾ ئایا هەڕەشەتان لێدەکات
بەوەی کاتێك بمرن و ببنەوە بە خاك و ئێسك، ئێوە دەرئەهێنرێنەوە و زیندوو دەکرێنەوە و لە خاك
دەربهێنرێنەوە؟! ۞هَيۡهَاتَ هَيۡهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ دوورە و زۆر دوورە ئەو هەڕەشەیەی کە لێتان دەکرێت
بێتە دی و (زیندوو بکرێنەوە)!! إِنۡ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا نَحۡنُ بِمَبۡعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ ژیان تەنها
ژیانی ئەم دنیایەمانەو هیچی تر نی یە، دەژین و دەمرین و ئێمە زیندوو ناکرێینەوە!! إِنۡ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ ٱفۡتَرَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحۡنُ لَهُۥ بِمُؤۡمِنِينَ ﴿٣٨﴾ ئەم پیاوە (مەبەست پێغەمبەرەکەیانە) درۆ بۆ خوا هەڵدەبەستێت،
ئێمەش بڕوای پێ ناکەین!! قَالَ رَبِّ ٱنصُرۡنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ ئەمیش وەك نوح وتی: پەروەردگارا، سەرکەوتنم
پێببەخشە چونکە ئەوانە منیان بەدرۆزانی و بڕوایان پێنەکردم. قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصۡبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾ خوای
گەورە فەرمووی: دڵنیابە بەم زووانە پەشیمان دەبنەوە. فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّيۡحَةُ بِٱلۡحَقِّ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ غُثَآءًۚ فَبُعۡدًا
لِّلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ئەوسا دەنگێکی بەهێز (دڵی پچڕاندن و مێشکی تەقاندن) کردمانن بە کەف و کوڵ و
چیلکەو چەوێڵی سەر ئاو، دەبا لەوەو لاترچن قەومی ستەمکار. ثُمَّ أَنشَأۡنَا مِنۢ بَعۡدِهِمۡ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾
پاشان لە دوای ئەوان چەند قەومێکی ترمان هێنایە کایەوە (ساڵەها ژیان و لە نازو نیعمەت بەهرەوەر بوون). مَا

تَسۡبِقُ مِنۡ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ ﴿٤٣﴾ هەر میللەتێك كاتێك بڕیاری لەناو بردنی دەدرێت، ئەو بڕیارە نە
پێش دەكەوێت نە دوا دەخرێت بەڵكو لە كات و ساتی خۆیدا ڕوودەدات. ثُمَّ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا تَتۡرَاۖ كُلَّ مَا جَآءَ
أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُۖ فَأَتۡبَعۡنَا بَعۡضَهُم بَعۡضٗا وَجَعَلۡنَـٰهُمۡ أَحَادِيثَۚ فَبُعۡدٗا لِّقَوۡمٖ لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿٤٤﴾ پاشان
پێغەمبەرانی خۆمانمان یەك بە دوای یەك ڕەوانە كرد، هەر ئوممەتێك كاتێك پێغەمبەری لە خۆی بۆ ڕەوانە دەكرا
(زۆر بەیان بەرنامەكەیان) بە درۆ دەزانی. ئێمەش ئەو میللەتەمان بە شوێن یەكدا (لە ناو برد) و كردمانن بە
باس و خواسی ناو خەڵكی و (پەندو عیبرەت)، دەبا ئەو كەسانەی باوەڕ ناهێنن لەوەو لاترچن. ثُمَّ أَرۡسَلۡنَا
مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَـٰرُونَ بِـَٔايَـٰتِنَا وَسُلۡطَـٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾ پاشان موساو هاروونی برایمان ڕەوانە كرد هاوڕێ لەگەڵ
نیشانەو بەڵگەو موعجیزەكانماندا و بەڵگەی بەهێزمان پێبەخشین (لەسەر ڕاستی پەیامەكەیان)... إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ
وَمَلَإِيْهِۦ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ وَكَانُواْ قَوۡمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ بۆ سەر فیرعەون و دارو دەستەكەی، كەچی خۆیان بەگەورە
زانی و قەومێكی لووت بەرز بوون فَقَالُوٓاْ أَنُؤۡمِنُ لِبَشَرَيۡنِ مِثۡلِنَا وَقَوۡمُهُمَا لَنَا عَـٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾ فیرعەون و دارو
دەستەكەی وتیان: ئایا ڕەوایە ئێمە باوەڕ بە دوو بەشەری وەك خۆمان بكەین، لە كاتێكدا كە قەومەكەیان ئێمە
دەپەرستن و (خزمەتكاری ئێمەن).فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡلَكِينَ ﴿٤٨﴾ دوای چەندەها ساڵ لە هەوڵ و
كۆششی ئەو دوو پێغەمبەرە) هەر باوەڕیان پێنەكردن و بە درۆیان زانین، بۆیە چونە ڕیزی تیاچووەكانەوە. وَلَقَدۡ
ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَـٰبَ لَعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ ﴿٤٩﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە تەوراتمان بەخشی بەموسا بۆ ئەوەی
قەومەكەی ڕێبازی هیدایەت بگرنەبەر. وَجَعَلۡنَا ٱبۡنَ مَرۡيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةٗ وَءَاوَيۡنَـٰهُمَآ إِلَىٰ رَبۡوَةٖ ذَاتِ قَرَارٖ
وَمَعِينٖ ﴿٥٠﴾ هەروەها كوڕەكەی مەریەم و دایكیمان كردە بەڵگەو نیشانە (لەسەر توانایی خۆمان) و ئێمە
هەردووكیانمان حەوانەوە لە شوێنێكی بڵندو خۆش و سازگارو ئاوداردا. يَـٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُواْ مِنَ ٱلطَّيِّبَـٰتِ
وَٱعۡمَلُواْ صَـٰلِحًاۖ إِنِّي بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ ﴿٥١﴾ ئینجا وتمان: ئەی گرۆی پێغەمبەران، بخۆن لە ڕزق و ڕۆزیە
چاك و پاكەكان، كارو كردەوەی چاكیش ئەنجام بدەن، بە ڕاستی من زانام بە هەموو ئەو كارو كردەوانەی كە
دەیكەن. وَإِنَّ هَـٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱتَّقُونِ ﴿٥٢﴾ هەر ئەممەشە دین و ئاین و بەرنامەی
تاكو تەنهای ئێوە، (بەرنامەی یەكخواناسی) و من پەروەردگارتانم، پارێزكاربن و خۆتان لە نافەرمانی من بپارێزن.
فَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ زُبُرٗاۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ بەڵام زۆربەی خەڵكی بیرو بۆچوونی خۆیان
بەش بەش و پارچە پارچە كرد (لە بەرنامەی یەكخواناسی لایاندا)، هەموو دەستەو تاقمێك بەو بەرنامەو

نەخشەیەی هەیانە دڵخۆشن. فَذَرۡهُمۡ فِي غَمۡرَتِهِمۡ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾ جا وازیان لێ بهێنە با تا ماوەیەك لە گومڕایی
و سەر لێ شێواویی و سەرگەردانی خۆیاندا گیر بخۆن. أَيَحۡسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٖ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾ ئایا
ئەوانە وا دەزانن کە ئەو ماڵ و سامان و نەوەیەی پێیان دەبەخشین؟! (هۆی ئەوەیە خۆشمان دەوێن)!! نُسَارِعُ
لَهُمۡ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ بَل لَّا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٦﴾ نەخێر، وانی یە، مەبەستمانە بەپەلە لە نازو نیعمەت بەهرەوەریان بکەین؟
بەڵکو ئەوانە هەستی پێ ناکەن. إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنۡ خَشۡيَةِ رَبِّهِم مُّشۡفِقُونَ ﴿٥٧﴾ بە ڕاستی ئەوانەی کە ترسی
پەروەردگاریان لە دڵدایەو دەترسن لێیان بڕەنجێت... وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٨﴾ ئەوانەش بڕوا بە
ئایەت و فەرمانەکانی پەروەردگاریان دەهێنن... وَٱلَّذِينَ هُم بِرَبِّهِمۡ لَا يُشۡرِكُونَ ﴿٥٩﴾ ئەوانەش کە هاوەڵ و
هاوبەش و شەریك بۆ پەروەردگاریان بڕیار نادەن... وَٱلَّذِينَ يُؤۡتُونَ مَآ ءَاتَواْ وَّقُلُوبُهُمۡ وَجِلَةٌ أَنَّهُمۡ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ
رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾ ئەوانەش کە دەبەخشن لە زەکات و خێر دڵیان دەترسێت، نەوەکو لێیان وەرنەگیرێت، چونکە
ئەوانە بێگومانن کە بۆ لای پەروەردگاریان دەگەڕێنەوە. أُوْلَٰٓئِكَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ وَهُمۡ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾
ئا ئەوانە بە پەلەن بۆ ئەنجامدانی هەموو چاکەیەك و پێشبڕکێش دەکەن لە چاکەدا. وَلَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا
وُسۡعَهَاۖ وَلَدَيۡنَا كِتَٰبٞ يَنطِقُ بِٱلۡحَقِّ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿٦٢﴾ ئێمە هیچ ئەرکێك نادەین بەسەر هیچ کەسێکدا
مەگەر لە چوار چێوەی توانای خۆیدا، جا ئێمە دۆسیەی تایبەتی هەموو کەسێکمان لایە کە حەق گۆیە
(گوفتارو کردارەکانی تێدا تۆمار کراوە، لەبەر ئەوە) ئەوانە هیچ جۆرە ستەمێکیان لێ ناکرێت. بَلۡ قُلُوبُهُمۡ فِي
غَمۡرَةٖ مِّنۡ هَٰذَا وَلَهُمۡ أَعۡمَٰلٞ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمۡ لَهَا عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ بەڵام خوا نەناسان لەم نەخشەو بەرنامەو
چاکەخوازیانە سەریان دەرناچێت و تێی ناگەن، کارو کردەوەی تریشیان هەیە (جیایە لە کردەی ئیمانداران)
بەردەوام ئەنجامی دەدەن. حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذۡنَا مُتۡرَفِيهِم بِٱلۡعَذَابِ إِذَا هُمۡ يَجۡـَٔرُونَ ﴿٦٤﴾ هەتا ئەو کاتەی بەڵا
بەسەر خۆشگوزەران و دەوڵەمەندەکانیاندا دەهێنن، دەستبەجێ ئیتر ئاهو ناڵەو گریەو زاریان لێ بەرز دەبێتەوە.
لَا تَجۡـَٔرُواْ ٱلۡيَوۡمَۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ لە قیامەتیشدا پێیان دەوترێت ئەمڕۆ ئیتر ئێوە چرکەتان لێوە
نەیەت و هاوار نەکەن، چونکە بێگومان ئێوە لە لایەن ئێمەوە هیچ جۆرە پشتگیریەکتان لێ ناکرێت. قَدۡ كَانَتۡ
ءَايَٰتِي تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَكُنتُمۡ عَلَىٰٓ أَعۡقَٰبِكُمۡ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ جا ئێوە کاتی خۆی ئایەتەکانی ئێمەتان بەسەردا
دەخوێنرایەوە کە چی پشتتان تێدەکردو بەرەو دوا دەگەڕانەوەو خۆتان لێ دەشاردەوە و دژایەتیتان دەکرد.

مُسۡتَكۡبِرِينَ بِهِۦ سَٰمِرٗا تَهۡجُرُونَ ﴿٦٧﴾ لە کاتێکدا خۆتان بە گەورە دەزانی لە ئاستیدا شەو گاریشتان بە باس
و خواس و گاڵتە پێکردنی ئایەتەکانی ئێمە دەبردە سەر. أَفَلَمۡ يَدَّبَّرُواْ ٱلۡقَوۡلَ أَمۡ جَآءَهُم مَّا لَمۡ يَأۡتِ ءَابَآءَهُمُ
ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ ئایا (بێ باوەڕان) ئەم گوفتارەیان لێك نەداوەتەوە، یاخود وادەزانن ئەم بەرنامەیەی کە بۆ ئەوان
ڕەوانە کراوە بۆ باوو باپیرانی دێرینیان ڕەوانە نەکراوە؟! أَمۡ لَمۡ يَعۡرِفُواْ رَسُولَهُمۡ فَهُمۡ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ یان ئەوەیە
پێغەمبەرەکەیان نەناسیووەو ئەوە بۆتە هۆی ئەوەی بڕوا بە پەیامەکەی نەکەن و دژی بوەستن!! أَمۡ يَقُولُونَ بِهِۦ
جِنَّةُۢۚ بَلۡ جَآءَهُم بِٱلۡحَقِّ وَأَكۡثَرُهُمۡ لِلۡحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٠﴾ یاخود (بێ شەرمانە) دەڵێن: شێتی سەری لێداوە،
نەخێر، وانی یە، بەڵکو ڕاستی و حەقی بۆ هێناون، بەڵام زۆربەیان ڕقیان لە ڕاستی یەو حەز لە حەق ناکەن و
پێی سەغڵەتن. وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلۡحَقُّ أَهۡوَآءَهُمۡ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهِنَّۚ بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم بِذِكۡرِهِمۡ
فَهُمۡ عَن ذِكۡرِهِم مُّعۡرِضُونَ ﴿٧١﴾ ئەگەر حەق و ڕاستی شوێنی ئارەزووی ئەوان بکەوێت، ئەوە ئاسمانەکان و
زەوی و هەموو ئەوانەی تیایاندایە دەشێواو تیا دەچوو سەر گەردان دەبوو، نەخێر (حەق وایە ڕقیان لێی
نەبێت)، چونکە ئێمە قورئانێکمان بۆ هێناون کە یادی هەموو چاکەیەکیان بخاتەوە، کەچی ئەوان لەبەرامبەر ئەو
یادخەرەوانەدا سەرکەش و یاخین و پشتی تێدەکەن. أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ خَرۡجٗا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيۡرٞۖ وَهُوَ خَيۡرُ
ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ ئاخۆ داوای خەرجی و پارە لەوانە دەکەیت (لە بەرامبەر هیدایەتیانەوە تا لایان سەنگین بێت؟
بۆیە باوەڕ ناهێنن؟) خۆ بەخششی پەروەردگارت بەسوودترو چاکترە، ئەو زاتە چاکترین زاتێکە بۆ بەخشینی
ڕزق و ڕۆزی. وَإِنَّكَ لَتَدۡعُوهُمۡ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٧٣﴾ بێگومان تۆ بانگیان دەکەیت بۆ ڕێگەو ڕێبازێکی
ڕاست و دروست. وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾ بە ڕاستی ئەوانەی بڕوا
ناهێنن بە قیامەت وێڵ و لادەرن لە ڕێگەو ڕێبازی ڕاست. ۞وَلَوۡ رَحِمۡنَٰهُمۡ وَكَشَفۡنَا مَا بِهِم مِّن ضُرّٖ لَّلَجُّواْ
فِي طُغۡيَٰنِهِمۡ يَعۡمَهُونَ ﴿٧٥﴾ خۆ ئەگەر بەزەییمان پیایاندا بێتەوەو ڕەحمیان پێ بکەین و ناخۆشی و سەغڵەتیان
لەسەر لا بەرین، ئەوە لە ستەم و سەرکەشیاندا ڕۆدەچن و سەرگەردان دەبن. وَلَقَدۡ أَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡعَذَابِ فَمَا
ٱسۡتَكَانُواْ لِرَبِّهِمۡ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ سوێند بە خوا بە ڕاستی ئێمە تووشی سزاو ئازاری (جۆراو جۆرمان)
کردن، کەچی لەگەڵ ئەوەشدا نە ملکەچ بوون بۆ پەروەردگاریان و نە لێی دەپاڕێنەوە. حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحۡنَا عَلَيۡهِم
بَابٗا ذَا عَذَابٖ شَدِيدٍ إِذَا هُمۡ فِيهِ مُبۡلِسُونَ ﴿٧٧﴾ هەتا ئەو کاتەی کە دەروازەی سزایەکی سەختیان لێ

دەکەینەوە، ئیتر دەستبەجێ لەناویدا سەرگەردان و سەر لێشێواو نائومێد دەبن. وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ
وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَۚ قَلِيلٗا مَّا تَشۡكُرُونَ ﴿٧٨﴾ هەر ئەو زاتەیە کە (دەزگای) بیستن و بینین و لێکدانەوەی پێ
بەخشیوون، کەچی زۆر کەمتان سوپاسگوزارن. وَهُوَ ٱلَّذِي ذَرَأَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَإِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ﴿٧٩﴾ ئەو
زاتەیە لە زەویدا بەرپای کردوون و بڵاوی کردوونەتەوە، سەرەنجام (لە ڕۆژی قیامەتدا) هەر بۆ لای ئەویش کۆ
دەکرێنەوە. وَهُوَ ٱلَّذِي يُحۡيِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخۡتِلَٰفُ ٱلَّيۡلِ وَٱلنَّهَارِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ﴿٨٠﴾ ئەو زاتەشە کە ژیان
دەبەخشێت و مردن پێش دەهێنێت، گۆڕینی شەوو ڕۆژیش هەر بەدەست ئەوە (لە ڕووی تاریکی و ڕووناکی،
کورتی و درێژی و ...هتد)، جا ئایا ئێوە عەقڵ بەکار ناهێنن؟ ژیریتان ناخەنەکار؟ بَلۡ قَالُواْ مِثۡلَ مَا قَالَ
ٱلۡأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ لەگەڵ ئەو هەموو بەڵگانەدا ئەوانە هەر وەکو خەڵکی پێشین قسە کۆنەکان دەڵێنەوەو.. قَالُوٓاْ أَءِذَا
مِتۡنَا وَكُنَّا تُرَابٗا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبۡعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ دەڵێن: باشە، ئەگەر مردین و بووینە خاك و خۆڵ و ئێسك ئایا
ئێمە دووبارە زیندوو دەکرێینەوە؟! لَقَدۡ وُعِدۡنَا نَحۡنُ وَءَابَآؤُنَا هَٰذَا مِن قَبۡلُ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ
﴿٨٣﴾ بە ڕاستی ئێمە و باوو باپیرانمان لەم جۆرە بەڵێنانەمان پێشتر پێدرابوو، ئەم قسەو بەڵێنانە داستانی
پێشینەکانە!! قُل لِّمَنِ ٱلۡأَرۡضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٨٤﴾ تۆش پێیان بڵێ: باشە زەوی و ئەو کەسانەی
کە لەسەری دەژین کێ خاوەنیانە، ئەگەر زیرەك و هۆشیارن؟ ئەگەر شت دەزانن؟! سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ سەرئەنجام هەر دان بە ڕاستیدا دەنێن و دەڵێن: هەرخوا، خاوەنیانە، هەر پەروەردگار
بەدیهێنەریانە. ئەوسا پێیان بڵێ: جا ئەوە بۆچی یاداوەری وەرناگرن؟ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلسَّبۡعِ وَرَبُّ
ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ پێیان بڵێ؛ ئەی کێ پەروەردگاری حەوت ئاسمانەکەیەو کێ پەروەردگاری عەرش و تەختی
فەرمانڕەوایی گەورەو فراوانە؟ (ئاسمانەکان و زەوی لە بەرامبەر عەرشی پەروەردگاردا، وەکو ئەڵقەیەکی پەنجە وایە
لە پاڵ چیایەکی گەورەدا). سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ سەرەنجام دەڵێن: هەر خوا پەروەردگاریانە،
ئەوسا بڵێ: باشە ئاخر ئێوە لێی ناترسن؟ خۆتان ناپارێزن لە خەشم و قینی؟ (ئاخر ئێوە لە کێ یاخی دەبن؟)
قُلۡ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيۡءٖ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيۡهِ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٨٨﴾ هەروەها پێیان بڵێ: کێ
جڵەوی هەموو شتێکی بەدەستە، لە کاتێکدا هەر ئەو پەنا بەخشەو کەس ناتوانێت لە سزای ئەو زاتە، کەس
پەنا بدات، ئەگەر ئێوە بزانن و شارەزابن. سَيَقُولُونَ لِلَّهِۚ قُلۡ فَأَنَّىٰ تُسۡحَرُونَ ﴿٨٩﴾ سەرەنجام بۆ ئەمەش دەڵێن:
هەموو ئەوانە بە دەست خوایە، تۆش بڵێ: کەواتە چۆن جادووتان لێ دەکرێت؟ کە ئەمە دەزانن. بَلۡ أَتَيۡنَٰهُم

بِٱلۡحَقِّ وَإِنَّهُمۡ لَكَٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ نەخێر وانیە، بەڵکو ئێمە حەقیقەت و ڕاستیمان بۆ هێناون، بە ڕاستی نەفامان
هەمیشە درۆزنن. مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن وَلَدٖ وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنۡ إِلَٰهٍۚ إِذٗا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهِۭ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا
بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ هەرگیز خوا کەسی نەکردووە بە ڕۆڵەی خۆی و هیچ
خوایەکی لەگەڵدا نی یە، چونکە ئەو کاتە هەر خوایەك دەچوو بەلای دروستکراوانی خۆیەوەو هەندێکی خۆی
بڵند دەکرد بەسەر هەندێکی تردا (ئەوسا بوونەوەر تێکدەچوو)، پاکی و بێگەردی بۆ زاتی خوایە لە بەرامبەر ئەو
شتانەوە کە (خوا نەناسان) هەڵی دەبەستن و دەیڵێن. عَٰلِمِ ٱلۡغَيۡبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٩٢﴾ ئەو
زاتە زانای نهێنی و شاراوەکانە، هەروەها زانای دیارو ئاشکراکانە، بەرزی و بڵندی بۆ ئەوە لەبەرامبەر ئەو
شتانەوە کە (نەفامان) دەیکەنە شەریك و هاوەڵی. قُل رَّبِّ إِمَّا تُرِيَنِّي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾ بڵێ: پەروەردگارا:
ئەگەر ئەوەت نیشاندام کە لە تویێ هەڕەشەکانتدا پێت ڕاگەیاندوون...رَبِّ فَلَا تَجۡعَلۡنِي فِي ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٩٤﴾ ئەو کاتە پەروەردگارا مەمخەرە ڕیزی قەومی ستەمکارەوە. وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمۡ لَقَٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾
بێگومان ئێمە دەسەڵاتمان هەیە، ئەو هەڕەشانەی لێیان کردوون پێشی بهێنین و نیشانت بدەین. ٱدۡفَعۡ بِٱلَّتِي هِيَ
أَحۡسَنُ ٱلسَّيِّئَةَۚ نَحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ هەوڵ بدە بەچاکترین و جوانترین شێوە پاڵ بە هەڵەو نارێکی
ناحەزانەوە بنێیت و خەمت نەبێت ئێمە چاك ئاگادارین لە گوفتارو قسەی ناڕەوایان. وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنۡ
هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٩٧﴾ خۆت بسپێرە بەخواو بڵێ: پەروەردگارا من پەنا دەگرم بە تۆ لەهەموو خەتەرەو خەیاڵ
و وەسوەسەی شەیتانەکان. وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَن يَحۡضُرُونِ ﴿٩٨﴾ پەنا دەگرم بە تۆ ئەی پەروەردگارم کە
شەیتانەکان بەدەورمدا کۆ ببنەوەو (سەرم لێ بشێوێنن). حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلۡمَوۡتُ قَالَ رَبِّ ٱرۡجِعُونِ
﴿٩٩﴾ خوا نەناسان بەردەوام لەسەر ڕێبازی چەوتیانن، هەتا ئەو کاتەی مردن یەخەیان دەگرێت،ئەوسا هە ر
یەکەیان دەڵێت :پەروەردگارا بمگێڕەرەوە بۆ دنیا... لَعَلِّيٓ أَعۡمَلُ صَٰلِحٗا فِيمَا تَرَكۡتُۚ كَلَّآۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَاۖ
وَمِن وَرَآئِهِم بَرۡزَخٌ إِلَىٰ يَوۡمِ يُبۡعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ بەڵکو چاکە ئەنجام بدەم و کاری باشە بکەم و ئەو هەلانەی کە لە
دەستم چووە لەمەودوا لەدەستی نەدەم، (بەڵام تازە کار لە کار ترازاوە، شتی وا مەحاڵە، بۆیە بە توندی پێی
دەوترێت): نەخێر، ئەوە قسەیەکە ئەو بۆ خۆی دەیڵێت، بەڵکو دەبێت لە جیهانی بەرزەخدا، لە نێوان مردن و
زیندوو بوونەوەدا تا کاتێك زیندوو دەکرێنەوە چاوەڕێ بێت. فَإِذَا نُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَلَآ أَنسَابَ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَئِذٖ
وَلَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿١٠١﴾ جا کاتێك فوو دەکرێت بە ــصورــدا ئەوە هیچ پەیوەندیەکی خزمایەتی لەو ڕۆژەدا نی یەو

کەس لە کەس ناپرسێتەوە. فَمَن ثَقُلَتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ ئەو کەسەی تەرازووی
چاکەکانی قورس بێت، ئا ئەوانە سەرفرازو سەرکەوتوون. وَمَنۡ خَفَّتۡ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُوْلَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡ فِي جَهَنَّمَ خَـٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ بەڵام ئەو کەسەی تەرازووی چاکەکانی سووك بێت، ئەوانە ئەو کەسانەن
خۆیان لە دەستداوەو خۆیان خەسارو ڕیسوا کردووە، دەبێت هەر لە ناو دۆزەخدا ژیانی نەبڕاوە ببەنە سەر.
تَلۡفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمۡ فِيهَا كَـٰلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ بڵێسەی ئاگر چرو چاویان دەبرژێنێت، هەموویان لێویان
هەڵقرچاوەو دانیان ڕیچ دەبێتەوە (دیمەنیان سامناکە). أَلَمۡ تَكُنۡ ءَايَـٰتِي تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ
﴿١٠٥﴾ ئەوسا خوا پرسیاریان لێ دەکات) ئایا کاتی خۆی ئایەتەکانی من بەسەرتاندا نە دەخوێنرایەوە؟ کەچی ئێوە
بڕواتان پێی نەبوو، بە درۆتان دەزانی؟ قَالُواْ رَبَّنَا غَلَبَتۡ عَلَيۡنَا شِقۡوَتُنَا وَكُنَّا قَوۡمٗا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ سەرەنجام بە
کەساسیەوە) دەڵێن: پەروەردگارا نەگبەتی و نەهامەتی سەرشانی گرتین و زاڵ بوو بەسەرماندا ئێمە کەسانێکی
گومڕا بووین. رَبَّنَآ أَخۡرِجۡنَا مِنۡهَا فَإِنۡ عُدۡنَا فَإِنَّا ظَـٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ پەروەردگارا لە ناو ئاگری دۆزەخ و سزاکەیدا
دەرمان بهێنە ئەگەر جارێکی تر گەڕاینەوە (بۆ گومڕایی) ئەوە ئیتر دیارە کە ئێمە کەسانێکی ستەمکارین. قَالَ
ٱخۡسَـُٔواْ فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾ خوای گەورە لە وەڵامیاندا بە تووڕەییەوە دەفەرموێت: بێ دەنگ بن و
دەمتان داخەن، قسەشم لە گەڵدا مەکەن. إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٞ مِّنۡ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغۡفِرۡ لَنَا
وَٱرۡحَمۡنَا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّـٰحِمِينَ ﴿١٠٩﴾ چونکە بە ڕاستی کاتی خۆی دەستەیەك لە بەندە ئیماندارەکانم دەیانوت؛
پەروەردگارا ئێمە ئیمان و باوەڕی دامەزراومان بە زاتی تۆ هێناوە، دە، لێمان خۆش ببەو ڕەحمان پێ بکە چونکە
تۆ چاکترین زاتێکی کە لە هەموو خاوەن ڕەحم و سۆزەکان میهرەبانتریت. فَٱتَّخَذۡتُمُوهُمۡ سِخۡرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوۡكُمۡ
ذِكۡرِي وَكُنتُم مِّنۡهُمۡ تَضۡحَكُونَ ﴿١١٠﴾ کەچی ئێوە گاڵتەتان پێ دەکردن، هەتا گەیشتە ڕادەیەك یادی منیان لە
بیر بردنەوەو ئێوە بەردەوام بەوان پێدەکەنین. إِنِّي جَزَيۡتُهُمُ ٱلۡيَوۡمَ بِمَا صَبَرُوٓاْ أَنَّهُمۡ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ جا با
بزانن کە بێگومان ئەمڕۆ من پاداشتم داونەتەوە بەهۆی ئەوەوە کە خۆگر بوون، بە ڕاستی هەر ئەوانیش
سەرکەوتوو سەرفرازن. قَـٰلَ كَمۡ لَبِثۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ ئەوسا خوای گەورە) لێیان دەپرسێت:
ئەوە چەند ساڵ لە زەویدا ژیانتان بردە سەر. قَالُواْ لَبِثۡنَا يَوۡمًا أَوۡ بَعۡضَ يَوۡمٖ فَسۡـَٔلِ ٱلۡعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ دۆزەخییان
دەڵێن: ڕۆژێك یان کەمتر لە ڕۆژێك (دیارە کە ژیانی دنیا لە چاوی ژیانی نەبڕاوە و هەمیشەیی دا زۆر کورت و
کۆتاو کەم دێتە بەر چاو، یاخود جیهانی بەرزەخ وەکو ڕۆژێك یان کەمتر هەستی پێ دەکرێت)، لەو کەسانە

بپرسن کە بیرو هۆشیان لای خۆیانەو حسابی ژمارەو کات دەکەن. قَٰلَ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا قَلِيلٗاۖ لَّوۡ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ
تَعۡلَمُونَ ﴿١١٤﴾ خوای گەورە پێیان دەفەرموێت: لە ڕاستیدا مانەوەتان لە دنیادا هەر زۆر کەم بووە، ئەگەر
بەڕاستی دەتانزانی؟ أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ﴿١١٥﴾ ئایا گومانتان وادەبرد
کە بە ڕاستی ئێمە ئێوەمان بە بێ مەبەست دروست کردووەو ئێوە بۆ لای ئێمە ناهێنرێنەوە؟! فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ
ٱلۡمَلِكُ ٱلۡحَقُّۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ بەرزی و بڵندی بۆ خوا، پاشای ڕەوای حەق، هیچ
خوایەك نیە جگە لەو زاتە، خاوەنی عەرشی شکۆدارو بەڕێزە. وَمَن يَدۡعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرۡهَٰنَ لَهُۥ
بِهِۦ فَإِنَّمَا حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓۚ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلۡكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ ئەو کەسەی خوایەکی تر بڕیار بدات و بیکاتە
شەریکی خوا، لە کاتێکدا کە هیچ بەڵگەیەکی بە دەستەوە نیە، ئەوە بە ڕاستی حساب و لێپرسینەوەی لای
پەروەردگارێتی، بێگومان بێ باوەڕو خوا نەناسان سەرفراز نابن. وَقُل رَّبِّ ٱغۡفِرۡ وَٱرۡحَمۡ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰحِمِينَ
﴿١١٨﴾ ئەی محمد ﷺ، ئەی ئیماندار! تۆ بڵێ: پەروەردگارا: لە گوناهو هەڵەکانم خۆش ببەو ڕەحمم پێ بکە چونکە تۆ
لە هەموو میهرەبانان میهرەبانتریت....